

Tennispark en ijsbaan te Wormer

Toetsing in het kader van Beschermd Landschap

Tennispark en ijsbaan te Wormer

Toetsing in het kader van Beschermd Landschap

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2025-032

Datum	27 mei 2025
Versie	V5

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperioden, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde natuurwaarden van toepassing zijn.

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Het plangebied.....	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Methode	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.1.1	Beschermd Landschap.....	7
3	Projectbeschrijving	8
3.1	Huidige situatie	8
3.2	Werkzaamheden en plansituatie.....	8
3.3	Compensatie Noordse woelmuis.....	11
3.4	Extra compensatie weidevogels	13
4	Toetsing Beschermd Landschap	14
4.1	Kernkwaliteiten.....	14
4.2	Gevolgen project voor open ruimten en vergezichten	16
4.3	Gevolgen project voor habitat voor weidevogels	16
4.4	Conclusie.....	18
5	Samenvatting van de conclusies	19
5.1	Toetsing Beschermd Landschap	19
6	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

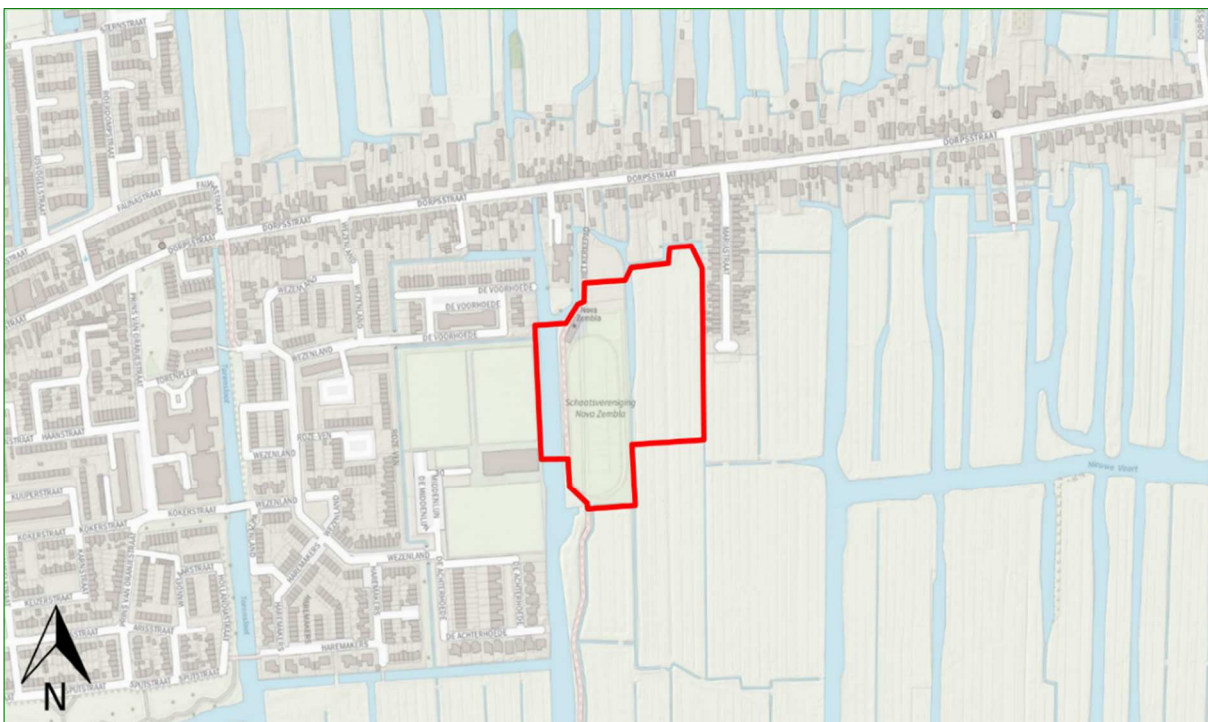
De gemeente Wormerland is voornemens om ter plaatse van de huidige natuurijsbaan een tennispark te realiseren. Daarbij zal de huidige natuurijsbaan verplaatst worden naar het naastgelegen graslandperceel en worden verwijderbare lichtmasten en een brug geplaatst. De ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.

In een eerdere natuurtoets zijn Soortenbescherming en Gebiedsbescherming opgenomen (ZIMMERMAN, 2023). Naar aanleiding van deze toets is ecologisch onderzoek uitgevoerd (WYTEMA ET AL., 2024), waaruit bleek dat beschermde natuurwaarden in het plangebied voorkomen, namelijk de Noordse woelmuis. Ten behoeve van de noodzakelijke vergunning is vervolgens een Activiteitenplan opgesteld (DE BEER, 2025) waarin compenserende en mitigerende maatregelen voor deze beschermde soort zijn opgenomen.

Het plangebied ligt binnen de grenzen van BL-nummer 29. “Wormer- en Jisperveld”, zie Figuur 2. In (ZIMMERMAN, 2023) is geconcludeerd dat de kernkwaliteit ‘habitat voor weidevogels’ door dit project kan worden aangetast. De provincie Noord-Holland heeft daarom aangegeven dat het van belang is dat wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het BL, ‘open ruimte en vergezichten’ en ‘habitat voor weidevogels’.

Figuur 1.
Ligging van het
plangebied Tennisbaan
Wormer.

Sweco heeft aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht gegeven voor het opstellen van een document waarin wordt voldaan aan de door de provincie Noord-

Figuur 2.
Ligging Beschermd
Landschap (groen) bij
plangebied, bron;
provincie Noord-
Holland.

Holland opgestelde voorschriften ten behoeve van de bouw van een tennispark en verplaatsing van een ijsbaan binnen de grenzen van Beschermd Landschap (BL) Wormer- en Jisperveld.

Beschermd Landschap

Het Beschermd Landschap (BL) is het regime voor bescherming in Noord-Holland voor gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BL is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de algemene ligging van het plangebied aangegeven. In Figuur 2 is specifiek de ligging ten opzichte van het Beschermd Landschap Wormer- en Jisperveld aangegeven.

Het plangebied betreft een natuurijsbaan en Jeu de Boulesbaan met verenigingsgebouw en een naastgelegen grasland. Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de dorps bebouwing van Wormer. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een verharde parkeerplaats en de lintbebouwing langs de Dorpsstraat. Ten noorden van deze lintbebouwing ligt de grote plas 'Het Zwet' en natuurgebied 'Polder Wormer, Jisp en Neck'. Ten westen van het plangebied bevindt zich de voetbalvereniging WSV 1930 en een sporthal. Ten zuiden en ten oosten van het plangebied bevinden zich open graslandpercelen.

Tijdens het veldbezoek op 23 februari 2025 waren op de onder water staande ijsbaan 19 Slobeenden, 12 Wilde eenden, 2 Wintertalingen

en 2 Kieviten aanwezig. Het ten oosten daarvan gelegen graslandperceel, waar naartoe volgens de plannen de ijsbaan verplaatst zal gaan worden, bestaat uit laag gelegen grasland met in de lengterichting 2 duidelijke greppels. Op dit perceel bevonden zich 6 Brandganzen, 3 Grote Canadese ganzen, 11 Grauwe ganzen, 7 Nijlganzen, 2 Bergeenden, 60 Smienten, 40 Krakeenden, 40 Kieviten, 10 Wulpen, 40 Kokmeeuwen en 4 Stormmeeuwen. Op beide percelen waren tevens Waterhoen en Meerkoet aanwezig.

Aan de oostzijde van de huidige natuurbaan bevindt zich het Kerkepad, een fiets/wandelpad. Dit pad is middels een hek gescheiden van de ijsbaan. Op dit hek waren een 16-tal protestborden tegen de voorgenomen ontwikkeling bevestigd, met onder meer gedichten.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe de toetsing is uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het project dat getoetst moet worden.

In hoofdstuk 4 wordt het project getoetst aan het beleid voor gebieden die zijn aangewezen als Beschermd Landschap (BL) in de provincie Noord-Holland. Met name wordt beoordeeld in hoeverre het project rekening houdt met de kernkwaliteiten 'open ruimte en vergezichten' en 'habitat voor weidevogels'.

Tenslotte worden in hoofdstuk 5 en 6 de conclusies op een rij gezet en wordt een literatuurlijst gepresenteerd.

2 Methode

2.1 Gebiedsbescherming

Gebieden kunnen beschermd zijn als Natura 2000-gebied, onderdeel van het NNN, als grootschalige houtopstand of als bijzonder provinciaal natuurgebied, in Noord-Holland Beschermd Landschap geheten. In (ZIMMERMAN, 2023) is het project getoetst aan bovengenoemde beschermingsregimes.

2.1.1 Beschermd Landschap

In een toetsing met betrekking tot een Beschermd Landschap (BL) wordt onderzocht in hoeverre plannen of ingrepen negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten van een BL hebben en zo ja, welke oppervlakte van het gebied en welke kernkwaliteiten negatief beïnvloed worden. De toetsing beperkt zich tot activiteiten binnen het BL. Er wordt alleen getoetst op die kernkwaliteiten die voorkomen in het gedeelte van het betrokken BL dat wordt beïnvloed door de plannen.

In (ZIMMERMAN, 2023) is geconcludeerd dat de kernkwaliteit ‘habitat voor weidevogels’ door dit project kan worden aangetast.

Het bevoegd gezag, in dit geval de provincie Noord-Holland, heeft aangegeven dat het in dit geval van belang is dat wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het BL Wormer- en Jisperveld ‘open ruimte en vergezichten’ en ‘habitat voor weidevogels’, zodanig dat het project voldoet aan een ‘goede ruimtelijke ordening’.

In een eerdere fase van het project is de Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO) betrokken geweest bij het project. Recent heeft de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) het plan bekeken en aangegeven dat een belangrijk aandachtspunt de hoge lichtmasten zijn en de ecologische potentie voor meer natte natuurwaarden op het perceel waar de nieuwe ijsbaan gerealiseerd gaat worden.

In dit document wordt inzichtelijk gemaakt hoe binnen het project met deze aspecten wordt rekening gehouden, zodanig dat de kernkwaliteiten van het BL Wormer- en Jisperveld niet in het geding zijn als gevolg van de realisatie van het project.

3 Projectbeschrijving

In onderstaande paragrafen wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden.

3.1 Huidige situatie

Op het perceel van de huidige ijsbaan (2,4 ha) staan nu 8 lichtmasten rond de ijsbaan op funderingen. De lichtmasten staan er alleen in de wintermaanden, wanneer er geschaatst kan worden.

De noordzijde van het perceel (ongeveer 0,5 ha) wordt gebruikt voor parkeren en er is een Jeu de Boulesbaan en een verenigingsgebouw. Langs het sportveld ten westen van de huidige ijsbaan staan enkele hoge lichtmasten.

Het perceel wordt van half november tot half maart onder water gezet. Het betreft een natuurijsbaan, er vindt dus geen kunstmatige productie van ijs plaats.

Op het perceel van de huidige ijsbaan vindt alleen maaibeheer plaats, geen bemesting en geen begrazing met schapen of ander vee. Vanwege de aanwezigheid van broedende weidevogels wordt pas in de loop van juni gemaaid. Voor het daadwerkelijke maaien wordt bekeken of er nog actieve weidevogels zijn. Indien dat het geval is wordt het maaien uitgesteld. Later in het jaar vinden nog een tweetal maaibeurten plaats.

Door dit beheer is een relatief voedselarm hooiland ontstaan, geschikt als broedgebied voor weidevogels en ook een groeiplaats van relatief bijzondere planten (VAN 'T VEER, 2024).

Het agrarische perceel waar de ijsbaan naar toe verplaatst zal worden is gescheiden van de ijsbaan door een ongeveer 10 meter brede sloot. Het betreft een laag gelegen perceel weiland met in de lengterichting twee greppels. Waarschijnlijk is het bemest geweest, gezien de aanwezigheid van ganzen en gras etende watervogels als Smient en Krakeend. Tussen het huidige sportpark en de natuurijsbaan bevindt zich geen opgaande beplanting en is geen aarden wal aanwezig.

3.2 Werkzaamheden en plansituatie

Op de locatie van de huidige natuurijsbaan zal een tennispark gerealiseerd worden. Het tennispark zal negen tennisbanen, één mini-tennisbaan, jeu de boulesbanen, vier padelbanen en een centraal gelegen clubgebouw omvatten. Het bestaande verenigingsgebouw zal gesloopt worden (zie bijgaande figuur).

De hoogte van de padelbanen zal vier meter bedragen. De hoogte van de hekken rondom de tennisbanen bedraagt drie meter.

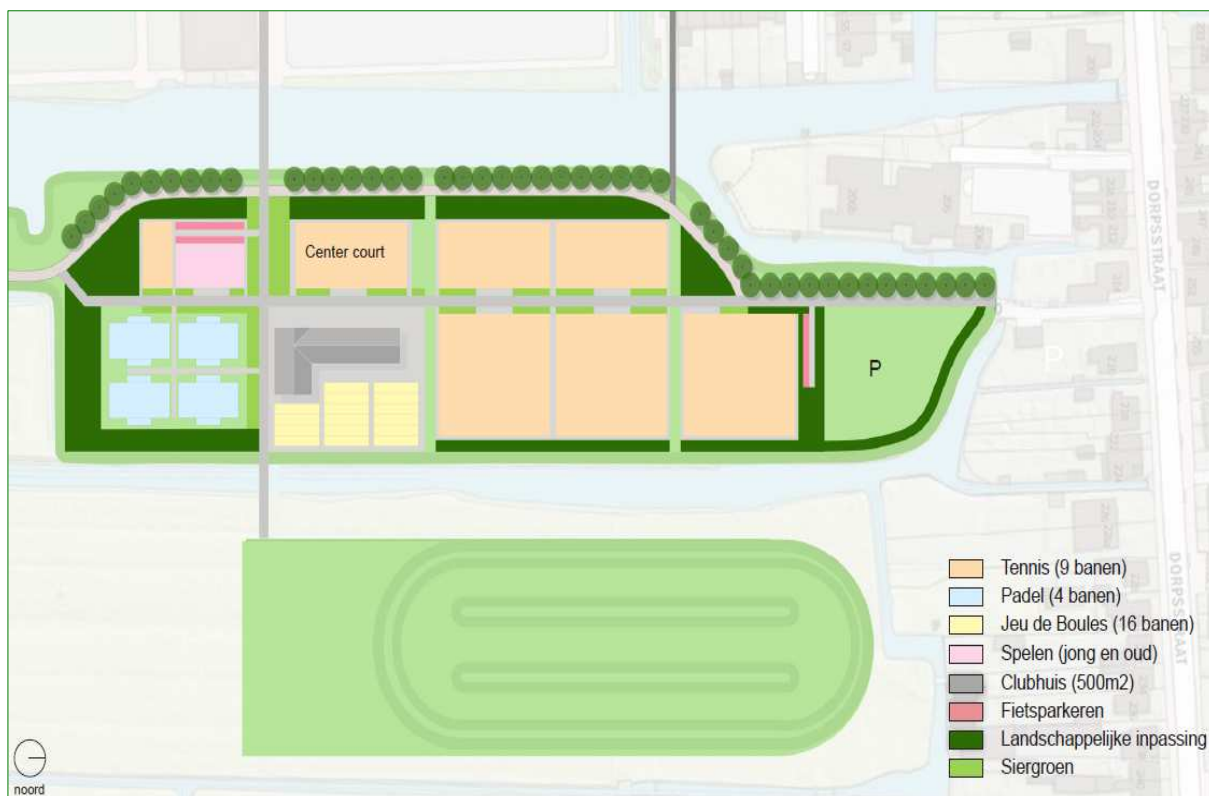
De huidige natuurijsbaan zal verplaatst worden naar het naastgelegen graslandperceel en er zal een brug geplaatst worden tussen het tennispark en de nieuwe ijsbaan. Deze brug kan middels een poort afgesloten worden, zodat niemand ongewenst op het ijsbaanterrein kan komen. Via de brug is het terrein wel bereikbaar voor onderhoud. Net als in de huidige situatie komen er acht vergelijkbare verwijderbare lichtmasten die alleen in de wintermaanden op de ijsbaan aanwezig zullen zijn. Op de nieuwe ijsbaan komt geen bebouwing.

Ten westen van het toekomstige tennispark zullen één of twee voetgangersbruggen richting de voetbalvereniging en woonwijk gerealiseerd worden. Het tennispark zal worden afgeschermd door een singel bestaande uit inheemse struiken.

In het ontwerp zijn geen hoge elementen opgenomen als bomen. Hoge bomen zouden als uitkijkpost kunnen dienen voor roofvogels en kraaien, hetgeen ongunstig is voor weidevogels.

Aan de westzijde wordt het gebied van gebiedseigen beplanting voorzien, waarmee het bestaande Kerkepad in het gebied wordt geïntegreerd. Er komen hier knotwilgen die maximaal 5 meter hoog zullen worden en geregeld op twee meter hoogte zullen worden afgeknot. Tussen het Kerkepad en het tennispark komt een aarden wal met inheemse beplanting van ruim zeven meter breed.

Aan de oostzijde, de kant van het weidevogelgebied, komt ook een aarden wal van een halve meter hoog. Op deze wal zal een drie

Impressie toekomstige inrichting plangebied.

Doorsnede 1: Landschappelijke inpassing, padel, siergroen met spelen, pad en clubhuis

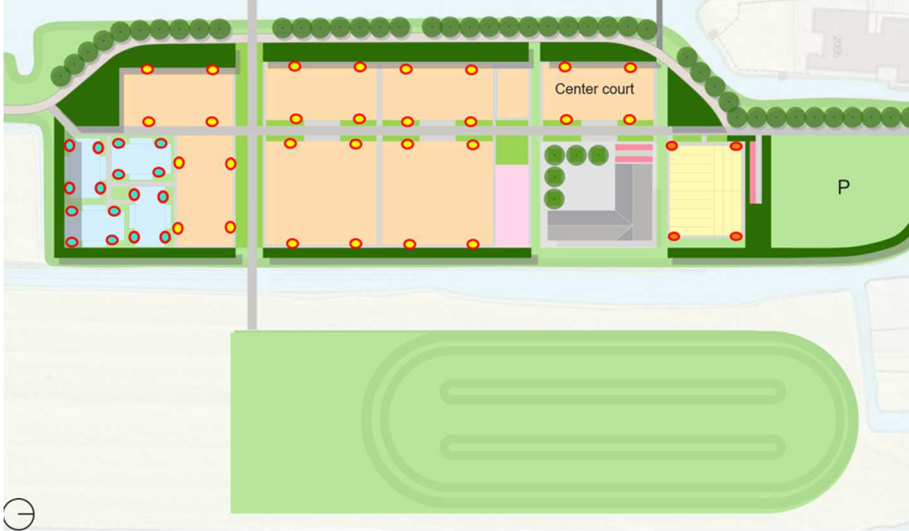
Impressie van de banen.

meter brede singel bestaande uit struiken aangeplant worden die maximaal vijf meter hoog mogen worden. Door een jaarlijkse snoeibeurt wordt deze maximale hoogte gegarandeerd. Er wordt alleen gebruik gemaakt van gebiedseigen beplanting (inheemse soorten).

Op die manier zal het grootste deel van het sportpark worden afgeschermd van de omgeving, zodat in elk geval hekwerken en andere lagere elementen aan het zicht onttrokken vanuit het meer oostelijk gelegen open landschap. Ter hoogte van het clubgebouw is wel zicht naar het oosten toe op het open landschap.

Bij het project zal rekening gehouden worden met de kernkwaliteiten van BL Wormer- en Jisperveld. De verlichting zal zodanig worden

Figuur 3.
De voorziene verlichting bij de banen.

uitgevoerd dat de invloed op het landschap en op de fauna zo beperkt mogelijk is.

De verlichting rond de tennisbanen kan zorgen voor lichtuitstraling van het sportpark naar de omgeving. Uitgangspunt is om de uitstraling tot een minimum te beperken.

Het gaat om 28 lichtmasten van 15 meter hoog voor de tennisbanen en 4x4 armaturen op een hoogte van zes meter voor de padelbaan. De aard van de verlichting voor de Jeu de Boules is nog onbekend. De verlichting wordt uitgevoerd met LED-armaturen die naar beneden zijn gericht. De verlichting zal alleen (automatisch) aan en uit gaan bij bespeling van de banen en na 23:00 uur zijn uitgeschakeld, net als in de huidige situatie. Dit zal te zijner tijd in de APV worden geregeld.

De wanden van de padelbanen worden dusdanig uitgevoerd dat geluidshinder zoveel mogelijk wordt beperkt. Ze worden standaard uitgevoerd.

Na bouwrijp maken, worden tennisbanen en clubbebouwing aangelegd.

Bij uitvoering van het werk kan verstoring door geluid en trillingen optreden en optische verstoring plaats vinden van weidevogels.

Doel en belang van het project alsmede een alternatievenafweging staan uitgebreid beschreven in een Activiteitenplan (DE BEER, 2025).

Planning

Sloop en bouwrijp maken kost enkele weken tot maanden en zal niet tijdens het broedseizoen plaats vinden. De bouw van het clubgebouw zal ongeveer één jaar in beslag nemen, de aanleg van de tennisbanen en ijsbaan ongeveer een half jaar.

Er zal alleen overdag gewerkt worden, globaal tussen 7.00 en 16.00 uur.

Materieel

Voor bouwrijp maken worden graafmachines en shovels ingezet. Voor de bouw van het clubgebouw zal onder meer gebruik worden gemaakt van een heistelling voor heiwerk en een telekraan voor diverse hijswerkzaamheden. Verder zal bouw materiaal aangevoerd worden met vrachtauto's.

Voor de aanleg van de tennisbanen zal een graafmachine, tractoren en een shovel worden ingezet.

3.3 Compensatie Noordse woelmuis

Ten behoeve van het verkrijgen van een natuurvergunning voor de Noordse woelmuis die in het plangebied is vastgesteld zullen een aantal compenserende maatregelen worden genomen, die ook gunstig kunnen zijn voor weidevogels (DE BEER, 2025).

De watergang tussen de nieuwe tennisbaan en de nieuwe ijsbaan zal aan beide zijden met een natuurvriendelijke oever met glooiend talud richting de waterlijn worden vernet.

Er zal een aarden wal met een hoogte van ongeveer 40 centimeter rond de ijsbaan komen om water vast te houden. Ook in de zomermaanden mag het waterpeil niet te veel inzakken. Indien nodig zal water worden ingelaten. Aan de westkant zal tussen de aarden wal en de waterlijn een natuurvriendelijk oeverprofiel worden aangebracht zodat de oever richting het water wordt vernet tegenover de natuurvriendelijke oever aan de overzijde van de tennisbaan. Beide natuurvriendelijke oevers worden eenmaal per jaar volledig gemaaid.

Aan de oostkant van de nieuwe ijsbaan zal een tweede wal worden aangelegd. Hierdoor ontstaat een strook van 5 meter breed die zich

Gepland tennispark (rood) en buurperceel met ijsbaan omgeven door wal (lichtblauw) en tweede wal die een aan te leggen rietland omsluit (geel-oranje). Tussen de ijsbaan en de tennisbanen worden langs de scheidende watergang aan beide zijden natuurvriendelijke oevers geprofileerd (donkerblauw).

zal ontwikkelen tot nat rietland met een apart waterpeil. Dit rietland en de aarden wal rond de ijsbaan zullen gefaseerd worden gemaaid waarbij 1/3 van het rietland permanent rietruigte kan blijven. Hier wordt alleen houtig gewas verwijderd.

De aarden wal wordt ook gefaseerd jaarlijks in drie delen gemaaid waarbij altijd dekking biedend grasland/ruigte aanwezig blijft. Het lage deel van het perceel kan vaker gemaaid worden voor zover de natte toestand van dit deel dit toelaat.

Bovengenoemde compensatie wordt minimaal één groeiseizoen voorafgaand aan de start werkzaamheden op het terrein van de tennisbaan aangelegd.

De noodzakelijke uit te voeren maatregelen ten behoeve van de Noordse woelmuis worden in bijgaande figuur samengevat.

3.4 Extra compensatie weidevogels

Veel van de compenserende maatregelen ten behoeve van de Noordse woelmuis zijn ook gunstig voor weidevogels. Wel is voor weidevogels openheid meer van belang dan voor Noordse woelmuis.

Daarom worden enkele aanvullende maatregelen ten opzichte van bovengenoemde maatregelen uitgevoerd.

Zo zal het derde deel van het rietland dat als permanente rietruigte zal worden ontwikkeld gelegen zijn aan de noordzijde, zodat de noodzakelijke openheid voor weidevogels naar de rest van het open veenweidegebied toe richting het zuidoosten niet wordt onderbroken door een rietkraag.

Ook in de nieuwe situatie zal geen bemesting van het grasland en beweiding plaats vinden, gelijk aan het beheer op de locatie van de huidige ijsbaan.

Op de toekomstige ijsbaan heeft in het verleden waarschijnlijk bemesting plaats gevonden. Door het voorgestelde maaibeheer zal het perceel in de loop der jaren versralen. Gezien de vernatting en de eerdere bemesting is er wel risico op opslag van Pitrus. Dit is ongunstig voor weidevogels omdat de noodzakelijke openheid van hun biotoop er door bedreigd wordt.

Het is daarom van extra belang dat geen begrazing plaats vindt omdat de combinatie vernatting en begrazing de ontwikkeling van Pitrus stimuleert. Mocht zich toch opslag van Pitrus voordoen dan zal dit in een vroeg stadium zoveel mogelijk worden bestreden.

4 Toetsing Beschermd Landschap

In het Beschermd Landschap (BL) zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast.

Aan de hand van de kernkwaliteiten moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt of een ruimtelijke ontwikkelingen wel of niet mogelijk is.

De afweging of sprake is van een aantasting is van de kernkwaliteiten aan de hand van de beschrijvingen van de kernkwaliteiten, ligt bij de gemeente.

In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) en Provinciale Monumenten hebben een eigen regime en vallen daarom buiten het BL-regime.

Omdat Noord-Holland rijk is aan weidevogels spant de provincie zich in om duurzame weidevogelpopulaties en duurzaam beheer te bevorderen.

Dit doet zij onder andere door gebieden planologisch te beschermen als Beschermd Landschap (BL) met de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels', door te investeren in leefgebieden van weidevogels en door het weidevogelbeheer te subsidiëren.

De planologische bescherming betekent dat een BL in principe niet mag worden aangetast door de ontwikkeling van bijvoorbeeld woningen, infrastructuur of andere ingrepen. Als de provincie zo'n ontwikkeling toch, onder voorwaarden, toestaat, dan moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd.

Het plangebied bevindt zich binnen de begrenzing van de door de provincie Noord-Holland onderscheiden BL, zie Figuur 2. In principe is het niet toegestaan dat plannen of ingrepen negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten van het betrokken Beschermd Landschap.

In dit geval zal worden onderzocht of het project in voldoende mate rekening houdt met de kernkwaliteiten van het BL Wormer- en Jisperveld die mogelijk in het geding zijn, namelijk 'open ruimte en vergezichten' en 'habitat voor weidevogels'.

4.1 Kernkwaliteiten

De veenweidepolders kenmerken zich door een grote openheid. Door de ligging nabij het stedelijk gebied vormt deze openheid een groot

contrast met de stad, waardoor deze extra wordt benadrukt en gewaardeerd. Stilte is ook een kenmerk van het BPL Wormer- en Jisperveld. Mede door de openheid, stilte en de veelheid aan water is het gebied aantrekkelijk voor recreatief medegebruik: varen, fietsen en wandelen. Het gebied biedt ideale omstandigheden voor weidevogels. In de winter zijn de natte graslanden en brede waterlopen een belangrijk overwinteringsgebied voor watervogels.

4.1.1 Open ruimte en vergezichten

Het veenpolderlandschap heeft een zeer open karakter. De bebouwing en beplanting in de lintdorpen en op incidentele erven zorgen voor onderbreking van de openheid. In de veenweidepolders zelf is nauwelijks opgaande weg- of andere beplanting. De waarde van de openheid wordt bepaald door de doorlopende open ruimte en de vergezichten die deze mogelijk maakt. Vanuit de linten is regelmatig sprake van zichtlijnen naar de daarachter gelegen openheid van de veenweidepolders.

Interpretatie en toetsing

Het open weidegebied in het BPL Wormer- en Jisperveld is van grote waarde. De openheid is zeer kwetsbaar omdat in het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Een uitzondering vormen bijvoorbeeld fietspaden, omdat die niet van invloed zijn op de openheid. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een hoge mate van verdichting in de linten zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

4.1.2 Habitat voor weidevogels

Bijna heel het BL Wormer en Jisperveld is een geschikt habitat voor weidevogels. Het open veenpolderlandschap met (kruidenrijk) grasland wordt gekenmerkt door een hoog grondwaterpeil, een hoge diversiteit in bodemleven en de aanwezigheid van micro-reliëf. Het microreliëf zorgt voor afwisseling in vochtigheidsgraad en daarmee variatie in vegetatie. Samen met het extensieve agrarisch gebruik, voldoende openheid rond de kerngebieden en de stilte (beperkte verstoring) biedt dit een ideale broedgelegenheid voor weidevogels. De kwaliteit voor weidevogels hangt nauw samen met de weidevogelkerngebieden in de aangrenzende droogmakerijen en veenweidepolders verderop.

Interpretatie en toetsing

Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van de volgende ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust

veroorzaken), de aanwezigheid van micro-reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in dit BL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

Ruimtelijke ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verlaging van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot verstoring, maar waarbij de verstoring valt binnen de verstoringszone van bestaande elementen zoals bijvoorbeeld gebouwen en wegen, verkleinen het habitat niet. Ze worden daarom niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd.

4.2 Gevolgen project voor open ruimten en vergezichten

De realisatie van het tennispark en de verplaatsing van de natuurijsbaan sluiten aan op het dorp Wormer. Beide percelen zijn in de dorpsrand gelegen. Het plangebied ligt aan de rand van de open ruimte. Er vindt geen verdichting plaats op locaties met vergezichten. Alleen zal vanaf het noordelijk deel van het Kerkepad de open ruimte minder beleefd kunnen worden.

Bij de inrichting van het sportpark wordt rekening gehouden met deze kernkwaliteit. Zo wordt de begroeiing met struiken op de aarden wal die het sportpark scheidt van het aangrenzende grasland en de ijsbaan door beheer niet hoger dan vijf meter. Dit is wel anders dan in de huidige situatie waarbij het sportpark niet door een wal met beplanting wordt afgescheiden van de huidige ijsbaan.

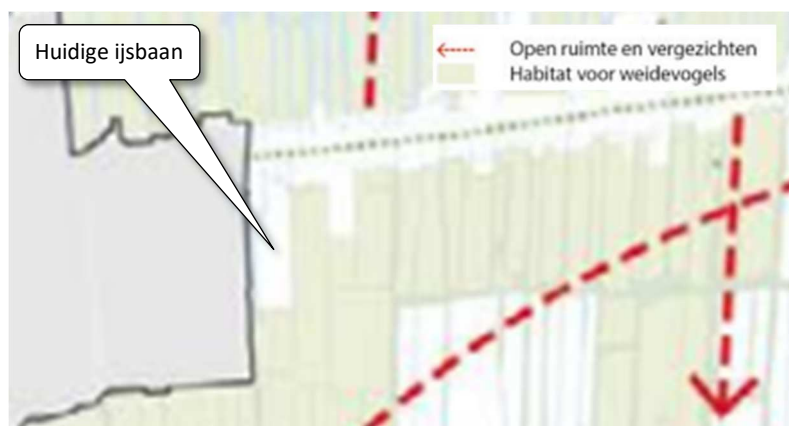
4.3 Gevolgen project voor habitat voor weidevogels

In (ZIMMERMAN 2023) staat beschreven dat in 2019 tijdens een vlakdekkende provinciale telling van weidevogels binnen het plangebied zeven territoria van Kievit, twee territoria van Tureluur en één territorium van Scholekster zijn vastgesteld. Daarnaast waren in een verstoringszone van 175 rond het plangebied nog 19 territoria van weidevogels aanwezig.

In 2024 maakten meerdere paren van Kievit, Scholekster, Grutto en Tureluur gebruik van de ijsbaan als broedgebied (VAN 'T VEER, 2024).

Door het huidige beheer (zie §3.1) is een gunstig biotoop voor weidevogels ontstaan. Uitgangspunt is dat het huidige beheer op de nieuwe locatie van de ijsbaan op dezelfde manier wordt voortgezet.

Het project heeft tot gevolg dat het grasland van de huidige ijsbaan, een deel van een perceel van ongeveer 1,6 ha, onttrokken zal worden aan de open ruimte. Dit perceel maakt volgens de provinciale kaart formeel echter geen deel uit van 'habitat voor weidevogels', zie onderstaande figuur. Op deze kaart staat aangegeven waar binnen het Beschermd Landschap, met uitzondering van het NNN, 'Habitat voor weidevogels' aanwezig is.

Door het beheer op dezelfde wijze uit te voeren als op de huidige ijsbaan, door de nieuwe brug tussen het nieuwe sportpark en de ijsbaan alleen open te zetten bij gebruik in de winter (en bij onderhoudswerkzaamheden), door vernatting en door de aanleg van natuurvriendelijke oevers aan de oostzijde van de nieuwe ijsbaan zal de nieuwe ijsbaan naar verwachting ook in de toekomst een gunstig broedgebied zijn voor weidevogels.

Minder gunstig voor weidevogels is de aarden wal rond het nieuwe sportpark met vijf meter hoge beplanting. Hier kunnen zich predatoren ophouden, zowel landpredatoren als Vos en Bruine rat, als vliegende predatoren als kraaien en roofvogels. Als alternatief dat minder mogelijkheden biedt aan predatoren van weidevogels valt te denken aan een 5 meter hoog hek begroeid met altijd groene klimplanten als Klimop.

Door de nieuwe brug in elk geval in het broedseizoen niet toegankelijk te maken kan dit negatieve effect enigszins gemitigeerd worden. Gezien de bekende verstoringafstand van 175 meter voor opgaande elementen als bebouwing en hoge bomen (VAN 'T VEER & SCHARRINGA, 2008) bestaat het risico dat de oostelijke helft van de nieuwe ijsbaan wat minder in trek zal zijn bij weidevogels. Het compensatieperceel waar de ijsbaan naar toe verplaatst zal worden ligt zoiezo al wat meer besloten dan de huidige ijsbaan. Zo komt het noordelijk deel van dit perceel te liggen tussen het nieuwe tennispark en de bebouwing en beplanting langs de meer oostelijk gelegen Mariastraat, zie §3.3.

Ook de verlichting in de vorm van hoge lichtmasten kan verstoring werken voor (weide)vogels, met name in het broedseizoen van weidevogels (van 15 maart t/m 15 juni). Steltlopers kunnen immers gevoelig zijn voor verstoring door verlichting (voormalige effectenindicator van het Ministerie van LNV). In de huidige situatie zijn echter ook al hoge lichtmasten aanwezig naast de ijsbaan. Vanwege het gunstige biotoop zijn weidevogels de huidige ijsbaan toch als broedgebied gaan gebruiken.

De lichtmasten zijn 15 meter hoog en hoewel gericht op de banen, is het onvermijdelijk dat ook enig licht, vanwege de grote hoogte, zal uitstralen naar de omgeving. Indien in de periode van 15 maart t/m 15 juni de lichtmasten na zonsondergang tot 23:00 uur aan zullen staan kan daardoor enig negatief effect op weidevogels optreden, vergelijkbaar met de huidige situatie.

4.4 Conclusie

De kernkwaliteiten van het Beschermd Landschap Wormer- en Jisperveld zullen in geringe mate worden aangetast door de ontwikkeling van een nieuw sportpark en de verplaatsing van de huidige ijsbaan. Dat komt met name door de aanwezigheid van een aarden wal met vijf meter hoge beplanting naast het weidevogelgebied, vanwege de mogelijke vestiging van predatoren. Hoewel wellicht minder fraai kan als alternatief gedacht worden aan een vijf meter hoog hek begroeid met Klimop. Ook zal het perceel van de nieuwe ijsbaan wat meer besloten liggen dan in de huidige situatie het geval is, hetgeen in principe ongunstig is voor weidevogels.

De ontwikkeling van een sportpark op de locatie van de huidige natuurijsbaan en de verplaatsing daarvan in oostelijke richting zal daarom een gering negatief effect hebben op de populaties van weidevogels in het nabijgelegen Beschermd Landschap. De functie van het Beschermd Landschap voor weidevogels zal door dit project in geringe mate worden aangetast, ondanks het voor weidevogels voorziene gunstige beheer op de nieuwe ijsbaan.

Of de hier getoetste ontwikkeling mogelijk gemaakt kan worden is ter beoordeling aan het bevoegd gezag, in dit geval de Provincie Noord-Holland.

5 Samenvatting van de conclusies

In deze toets is de realisatie van een nieuw tennispark en natuurijsbaan getoetst aan de relevante kernkwaliteiten van het Beschermd Landschap Wormer- en Jisperveld.

5.1 Toetsing Beschermd Landschap

De ontwikkeling van een nieuw sportpark en de verplaatsing van de huidige ijsbaan zal een gering negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het nabijgelegen Beschermd Landschap Wormer- en Jisperveld, met name door de aanwezigheid van een aarden wal met vijf meter hoge beplanting naast het weidevogelgebied en de meer besloten situatie die zal ontstaan, juist ook op de locatie van de nieuwe ijsbaan.

Hoewel wellicht minder fraai kan als alternatief gedacht worden aan een vijf meter hoog hek begroeid met Klimop. Ook kan gedacht worden aan het uitbreiden van het compensatiegebied voor weidevogels met meer percelen waar een op deze soortgroep langdurig aangepast beheer zal worden ontwikkeld, vergelijkbaar met het compensatieperceel.

Of de hier getoetste ontwikkeling mogelijk gemaakt kan worden is ter beoordeling aan het bevoegd gezag, in dit geval de Provincie Noord-Holland.

6 Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BEER, DE. R., 2025. *Tennisbaan Wormer, Toelichting aanvraag ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming*. G&G-rapport 2025-028. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- KRIGSVELD K.L., B. KLAASSEN & J. VAN DER WINDEN, 2022. *Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoring-gevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofd rapport & deel 2 soortbesprekingen*. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- MOLENAAR, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Alterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- VAN 'T VEER, R & C.J.G. SCHARRINGA, 2008. *Weidevogelonderzoek Laag Holland 2006, analyse en interpretatie van de aangetroffen soorten, aantallen en dichtheden in 30.000 hectare weidevogelgebied*. Landschap Noord-Holland, maart 2008.
- VAN 'T VEER, R, 2024. *Natuur en landschap van de ijsbaan in Wormer (Kerkepad)*. Van 't Veer & de Boer Ecologisch advies- en onderzoeksbureau.
- WYTEMA, S.C., VAN STRAATEN, M., EMMEN, F.M. & VAN LINGEN, C. 2023. *Tennispark te Wormer, Inventarisatie beschermde soorten in het kader van de natuurwetgeving*. G&G-rapport 2023-158. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- ZIMMERMAN, R, 2023. *Natuurtoets tennispark te Wormer, toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming*. G&G-rapport 2023-006. Van der Goes en Groot, Alkmaar.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl